

Европейската комисия призова България да спазва законодателството на ЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори

На 24.01.2019 г. Европейската комисия покани България да съобрази законодателството си с правото на ЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори (Директива 93/13/ЕИО). Според тази директива държавите-членки следва да гарантират, че договорите с потребители не включват неравноправни клаузи и са длъжни да осигурят възможност за ефективна защита на потребителите. Директивата защитава правата на физическите лица при сключване на договори с търговци, включително с банки. Според определението в директивата „неравноправна клауза“ е тази, която в ущърб на потребителя създава значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора. Клаузите, които са съставени предварително (като тези във връзка с договори с общи условия) и върху които потребителят не е имал възможност да влияе върху тяхното съдържание, не се считат за индивидуално договорени. В тежест на търговеца, който е сключил договора с потребителя, е да докаже, че съответните клаузи са договорени индивидуално. Към директивата има приложение, което неизчерпателно посочва неравноправни клаузи.

Неравноправните клаузи не обвързват потребителите. Държавите-членки, включително България, са длъжни да осигурят ефективни вътрешноправни средства за защита срещу тях. Процедурата в България за издаване на заповед за незабавно изпълнение и на изпълнителен лист в заповедно производство протича формално и не осигурява необходимата защита, която е предвидена в директивата. След издаването на изпълнителния лист и на заповедта за незабавно изпълнение длъжникът почти няма ефективно вътрешноправно средство за защита.

Европейската комисия призова България да спазва
законодателството на ЕС относно неравноправните клаузи в
потребителските договори

Всички лица, които са засегнати от неизпълнението на България на задълженията ѝ по директивата, имат възможност в образувани срещу тях производства пред съд да се позоват пряко на директивата. Те могат да търсят защита на правата си и в други производства, включително по иск за отговорност за вреди, причинени от държавата за неспазване на правото на ЕС.